

Pablo Picasso – twórca kubizmu i jego bezcenne obrazy

2 grudnia 2020

Pablo Picasso to jeden z najwybitniejszych XX-wiecznych artystów. Twórca geometrycznego stylu w sztuce nazwanego kubizmem. Jego malarstwo sprzedawane jest za setki milionów dolarów. Kim był i dlaczego każdy zna jego twórczość?

Pablo Picasso, a właściwie Pablo Diego José Francisco de Paula Juan Nepomuceno María de los Remedios Cipriano de la Santísima Trinidad Ruiz y Picasso, urodził się 25 października 1881 roku w andaluzyjskim mieście Málaga, jako syn José'go Ruiza y Blasco i Marii Picasso y Lopez. Na artystyczne wychowanie Pabla zapewne duży wpływ miał ojciec, który także był malarzem.

Pablo Picasso od najmłodszych lat ujawniał swój talent plastyczny. Na początku drogi artystycznej kształcił się w Hiszpanii (już w wieku 19 lat ukończył studia w Barcelonie i Madrycie), a następnie od 1900 roku w Paryżu. W ojczyźnie uznawany jest za cudowne dziecko. Nieustannie wzbogacał swój styl w drodze artystycznych eksperymentów. Hiszpańskiego artystę przez całą twórczość interesowało przede wszystkim, jak pisał Anita Włodarczyk-Kulak i Maurycy Kulak, „uproszczenie przekazu wizualnego, ale inne od stosowanego do tej pory spłaszczania form”.

W Paryżu po zapoznaniu się z modną wówczas sztuką afrykańską oraz twórczością impresjonistów i postimpresjonistów, Pablo Picasso zapoczątkował w swoich pracach tzw. okres błękitny (1901-1904 r.). Charakterystyczny dla tematyki okresu błękitnego był melancholijny nastrój oraz pomieszczenie sztuki klasycznej z elementami awangardowymi. Bohaterami jego obrazów

były osoby ubogie, ukazane w sposób ascetyczny, z wydłużoną sylwetką. Zupełnym przeciwieństwem był kolejny okres w jego twórczości, nazwany różowym (1905-1906 r.). Obrazy utrzymane w różowej kolorystyce nawiązywały do postaci patetycznej komedii ludzkiej (głównie arlekinów, cyrkowców czy ubogich wędrownych komediantów).

Pablo Picasso: początek sławy i bogactwa

Młodego Pabla Picassa od razu docenili zarówno artyści (zaprzyjaźnił się m.in. z Henri Matissem), jak i kolekcjonerzy. Słynny marszand i koneser sztuki Vollard, właściciel awangardowej galerii w Paryżu, zorganizował hiszpańskiemu artyście w 1901 roku wystawę indywidualną. Była to niezwykła nobilitacja dla zaledwie 20-letniego Hiszpana, który mógł wystawiać swoje dzieła w miejscu, w którym wisiały prace takich artystów, jak Vincent van Gogh czy Paul Cézanne. Twórczość młodego artysty doceniła także Gertrude Stein, amerykańska pisarka i kolekcjonerka obrazów. Najpierw została ona mecenaską Pabla Picassa, a później także przyjaciółką. Jako ciekawostkę warto podkreślić, że jednym z najśłynniejszych jego obrazów jest portret Gertrudy Stein (1906 r.), która pozowała do niego w aż około 80 sesjach malarskich! Jednak ostatecznie artysta obrażony na przyjaciółkę za obcięcie włosów... i tak dokończył dzieło z pamięci.

Kolejne lata twórczości Pabla Picassa to pasmo wielkich zmian i ogromnych dokonań, które zapisały się na karcie historii sztuki. Niewątpliwie na ogromny sukces hiszpańskiego malarza wpływ miało wcześniejsze zapoznanie się ze sztuką afrykańską. Sztuka ta, razem z dziełami staroiberyjskimi, które także były w centrum zainteresowań młodego Hiszpana, skierowały artystę „w stronę eksperymentów nad skonstruowaniem nowej przestrzeni pozwalającej oddać na płaszczyźnie trójwymiarowość odwzorowanego obiektu”, jak określili to A. Włodarczyk-Kulak i M. Kulak.

Uproszczenie form, silna geometryzacja przedstawień oraz zniesienie światłocieniowych efektów to początek kubistycznej drogi, której Pablo Picasso wraz z Georges'em Braque jest twórcą. Początkiem tej drogi jest obraz Panny z Awinionu, który stworzony został w 1907 roku (lata 1906-1909 określane są mianem fazy prekubistycznej). Choć sam kubizm (tzw. pierwsza faza analityczna) jako styl w sztuce narodził się w 1909 roku, w wyniku eliminacji krzywizn i ograniczenia barw do szarości. Takie rozwiązanie uważa się za perfekcyjną abstrakcyjność, która w późniejszym okresie powróciła do częściowej figuratywności (w tzw. drugiej fazie kubizmu – hermetycznego 1912-1913 r. oraz trzeciej fazie syntetycznej – 1912-1914 r.). Obraz Panny z Awinionu, jak opisuje to J. Białostocki, prezentuje sztukę „zaskakującą, ostrą, rezygnującą z piękna, świadomie niszcząc naturę i zastępując ją ładem dzieła sztuki, ale przy zachowaniu jakby śladów zniszczenia, jakiemu rzeczywistość podległa.” Opis ten poniekąd odzwierciedla całą twórczość kubistyczną, w której wiele było chęci wyzwania opinii oraz sprowokowania mieszczańskich widzów do protestu.

Pablo Picasso bronił się przed teoretycznymi założeniami kubizmu. Dla niego nurt ten nie był nową filozofią, czy teorią, ale twórczością. Picassa interesowała wyłącznie sztuka. Malował to, co ukazywała mu jego wyobraźnia przekształcająca obraz świata. Po przekształceniach w środowisku artystycznym i zmianie frontu kubistycznego, Pablo Picasso wyjechał do Włoch, aby zaprojektować scenografię do baletu Diagilewa.

Pablo Picasso i poszukiwanie artystycznej drogi

W latach 20. i 30. XX wieku Pablo Picasso coraz więcej czasu poświęcał rzeźbie. W tym czasie na jego sztukę duży wpływ miała hiszpańska kultura. Jego inspiracją okazała się korrida – stworzył „Minotauromachie” (1935). Po wybuchu wojny domowej w ojczystym kraju został dyrektorem Muzeum Narodowego Prado w Madrycie. W 1937 roku powstał jego najsłynniejszy obraz pt.

Guernica. Dzieło to jest ekspresyjną wizją tragedii miasta Guernica y Luna, leżącego w autonomicznej republice Basków, które zostało zbombardowane 26 kwietnia 1937 roku.

W 1944 roku wstąpił do Francuskiej Partii Komunistycznej. Po wojnie osiadł we Francji, gdzie nastąpiło urozmaicenie twórczości artysty. W tym czasie, jak piszą A. Włodarczyk-Kulak i M. Kulak, „wykonywał kompozycje ściennie, trawestacje prac dawnych mistrzów (m.in. Delacroix czy Moneta), ilustrował dzieła Balzaca i Owidiusza, zajmował się ceramiką, wykonywał portrety”.

Pablo Picasso i polski akcent w twórczości

Malarz dużo podróżował, poszukując jednocześnie swojej dalszej drogi artystycznej. Odwiedził także Wrocław oraz Warszawę, gdzie w jednym z mieszkań na odbudowanym osiedlu na Woli narysował na ścianie rysunek Syrenki z wydatnym biustem, który istniał do 1953 roku. Niestety, praca słynnego Picassa nie przetrwała ciągłych odwiedzin turystów, którzy chcieli zobaczyć dzieło. Zamieszkujące kawalarkę starsze małżeństwo postanowiło zamalować Syrenkę. Jak to jednak czasem bywa, historia zatoczy koło. Nowy właściciel kawalarki postanowił zrekonstruować dzieło mistrza na tej samej ścianie.

W późnym okresie działalności artysta tworzył obrazy inspirowane arcydziełami malarstwa, a także ulubionym przez niego tematem związku pomiędzy malarzem i modelką. Pablo Picasso zmarł 8 kwietnia 1973 roku w Mougins, we Francji. Mimo sędziwego wieku (dożył 91 lat), tworzył do samego końca. Niewielu artystów może poszczycić się ogromną sławą, podziwem i bogactwem jeszcze za życia.

Z twórczością artysty najlepiej zapoznać się w muzeach dedykowanych jego działalności. W Barcelonie znajduje się kolekcja ponad 4000 dzieł artysty, w Maladze 233 dzieła, choć w najbliższym czasie kolekcja powiększy się o dodatkowe 162 dzieła, a w Paryżu jest ok. 5000 prac. Są to jedynie wybrane

placówki muzealne poświęcone twórczości artysty, bezpośrednio związane z życiem Pabla Picassa.

Rynek dzieł sztuki, a twórczość Picassa

Ceny dzieł Pabla Picassa cały czas rosną. Niewątpliwie jego prace są jednymi z najdroższych na świecie. Obraz Pabla Picassa *Le Rêve* został sprzedany za 155 milionów dolarów. Inne dzieło hiszpańskiego malarza, *Chłopiec z fajką*, w roku 2004 sprzedano za równie niebotyczną sumę 104 mln dolarów. Natomiast *Dora Maar z kotem* sprzedała się za ponad 95 mld dolarów, a *Portret Marie-Therese Walter*, zwanej złotą muzą za ponad 69 mld dolarów. To tylko nieliczne dzieła sztuki twórczości Pabla Picassa, które licytowane są na światowych aukcjach.

Autorstwo: Judyta Ostapiak-Jagodzińska

Źródło: Histmag.org

Licencja: [CC BY-SA 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/)

Bibliografia

1. Jan Białostocki, „Sztuka cenniejsza niż złoto. Opowieść o sztuce europejskiej naszej ery”, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1963.
2. Mieczysław Porębski, „Kubizm. Wprowadzenie do sztuki XX wieku”, Wydawnictwo Artystyczne i Filmowe, Warszawa 1980.
3. Anita Włodarczyk-Kulak, Maurycy Kulak, „O sztuce nowej i najnowszej. Główne kierunki artystyczne w sztuce XX i XIX wieku”, Wydawnictwo Szkolne PWN, Warszawa-Bielsko-Biała 2010.
4. Stefano Zuffi, „Klasycy sztuki. Wielki słownik malarzy”, t. III, Wydawnictwo HBS, Warszawa 2006.
5. „10 najdroższych obrazów, które pobiły rekordy na rynku sztuki”, [w:] Gazeta Prawna.pl, [dostęp: 30 listopada 2020], <https://serwisy.gazetaprawna.pl/msp/galerie/790766,duze-zdjeci>

e,1,10-najdrozszych-obrazow-ktore-pobily-rekordy-na-rynku-sztuki.html.

6. „Najdroższe dzieła sztuki na świecie”, [w:] Gazeta Prawna.pl, [dostęp: 30 listopada 2020], <https://www.gazetaprawna.pl/galerie/614672,duze-zdjecie,1,najdrozsze-dziela-sztuki-na-swiecie.html>.

7. Krupa Paulina, „Złota muza Picassa drugim najdroższym dziełem w Europie”, [w:] „Rynek i sztuka”, [dostęp: 30 listopada 2020], <https://rynekisztuka.pl/2018/03/01/pablo-picasso-portret-zlotej-muzy/>.

8. Komaiszko Kacper, „Syrenka Picassa wróci na ścianę wolskiego mieszkania. Wkrótce będzie można podziwiać odwzorowany szkic”, [w:] warszawa.naszemiasto, [dostęp: 30 listopada 2020], <https://warszawa.naszemiasto.pl/syrenka-picassa-wroci-na-sciane-wolskiego-mieszkania/ar/c13-7341835>.